

אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדעי המדינה
התוכנית ללימודי צבא וביטחון

צבא וביטחון – מצב הדיסיפלינה (01-959-71)
קורס חובה שנתי (2 ש"ש) – מ.א.
תשס"ז
ד"ר אבי קובר

שעות קבלה: יום א', 1400-1500.
במועדים אחרים, על-פי הצורך, לאחר תיאום מוקדם בדוא"ל.
בחופשות – על-פי תיאום מוקדם בדוא"ל.
משרד: חדר 2.44
דוא"ל: avik@doubt.com

על הקורס

הקורס עוקב אחרי השינויים בתחום לימודי הצבא והביטחון. הוא מתמקד בוויכוחים בין אסכולות וגישות מרכזיות בו.

דרישות

נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים, כולל הצגת מאמרים בכיתה; בחינת סוף השנה.

הציון

30% -- הצגות בכיתה. ההצגות תהיינה על קריאת החובה. ההערכה היא שכל סטודנט יציג פעמיים-שלוש במהלך שנה"ל. כל הצגה תימשך כ-30 דקות. מועדי ההצגות ייקבעו בכיתה על-פי קצב ההתקדמות.
70% -- בחינת סוף השנה. המבחן (חומר סגור) יכלול שאלות ומושגים שייתייחסו לחומר שילמד בכיתה ולקריאת החובה.

נושאים וקריאת חובה

ביטחון ולימודי ביטחון לאן?

1. ביטחון: הגישה המסורתית/הצרה מול הגישה החדשה/הרחבה
Benjamin Miller, "The Concept of Security: Should it be Redefined?" *Journal of Strategic Studies*, Vol. 24, No. 2 (June 2001), pp. 13-42.
כתב עת בספרית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

2. לימודים אסטרטגיים מול לימודי ביטחון
Richard K. Betts, "Should Strategic Studies Survive?" *World Politics*, Vol. 50, No. 1 (October 1997), pp. 7-33.
כתב עת בספרית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Stephen M. Walt, "The Renaissance of Security Studies," *International Studies Quarterly*, Vol. 35, No. 2 (June 1991), pp. 211-39.
כתב עת בספרית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Edward A. Kolodziej, "Renaissance in Security Studies? Caveat Lector!" *International Studies Quarterly*, Vol. 35, No. 4 (December 1992), pp. 421-38.
כתב עת בספרית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

מדיניות ומלחמה

3. הבקרה האזרחית על הצבא: קלאוזוויץ ומודלים אלטרנטיביים; הנטינגטון ומבקריו
Michael Handel, *Masters of War* (London: Frank Cass, 2001), pp. 65-75.
355.02 HAN (474445)

אליוט א' כהן, הפיקוד העליון: אנשי צבא ומדינאים – מי ינהיג במלחמה? (תל-אביב: מטר, 2003), עמ' 222-201.

322.5 כהן.פק (1069024)

4. אסכולות עיקריות

הזרם המרכזי: ריאליסטים קלסים, הוויכוח "ניאו-ניאו" (ניאו-ריאליסטים מול ניאו-ליברלים)
John J. Mearsheimer, "The False Promise of International Institutions," *International Security*,
Vol. 19, No. 3 (Winter 1994/95), pp. 5-49.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני וגם תדפיס 5670 (363422)

"A Realist Reply," *International Security*, Vol. 20, No. 1 (Summer 1995), pp. 71-81.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Robert O. Keohane and Lisa A. Martin, "The Promise of Institutional Theory," *International
security*, Vol. 20, No. 1 (Summer 1995), pp. 39-51.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

5. ריאליזם הגנתי מול התקפי

Sean M Lynn-Jones, "Offense-Defense Theory and Its Critics," *Security Studies*, Vol. 4, No. 4
(Summer 1995), pp. 660-91.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Jeffrey W. Taliaferro, "Security-Seeking Under Anarchy: Defensive Realism Reconsidered,"
International Security, Vol. 25, No. 3 (Winter 2000/2001), pp. 152-86.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Glenn H. Snyder, "Mearsheimer's World: Offensive Realism and the Struggle for Security,"
International Security, Vol. 27, No. 1 (Summer 2002), pp. 149-73.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

6. ליברליזם הגנתי מול התקפי

7. איזון "קשה" מול איזון "רך"

"Correspondence: Striking the Balance," *International Security*, Vol. 30, No. 3 (Winter 2006),
pp. 177-96.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

8. הסיבות למלחמה: הסברים מתחרים

Jack S. Levy, "The Causes of War and the Conditions of Peace," *Annual Review of Political
Science* 1 (1998), pp. 139-65.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Benjamin Miller, "How to Synthesize IR Theory: Integrating Schools and Levels of Analysis to
Explain Regional Orders," Paper presented at the 2003 Annual Meeting of
the American Political Science Association, Philadelphia, August 28 - August 31, 2003.

956.70443 MIL (594058)

9. סוג המשטר והנטייה למלחמה: השלום הדמוקרטי ומבקריו

David Kinsella, "No Rest for the Democratic Peace," *American Political Science Review*, Vol.
99, No. 3 (August 2005), pp. 453-7.

תדפיס 10490 (1100211)

Branislav L. Slantchev, Anna Alexandrova, and Eric Gartzke, "Probabilistic Causality, Selection
Bias, and the Logic of the Democratic Peace," *Ibid.*, pp. 459-62.

תדפיס 10491 (1100213)

Michael W. Doyle, "Three Pillars of the Democratic Peace," *Ibid.*, pp. 463-6.

תדפיס 10492 (1100217)

Sebastian Rosato, "Explaining the Democratic Peace," *Ibid.*, pp. 467-72.
תדפיס 10493 (1100219)

Azar Gat, "The Democratic Peace theory Reframed: The Impact of Modernity," *World Politics*, Vol. 58, No. 1 (October 2005), pp. 73-100.
כתב עת בספריית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

10. עתיד המלחמה אחרי המלחמה הקרה: קץ המלחמה? פוקויאמה ומבקריו
 Francis Fukuyama, "The End of History," *The National Interest*, 16 (Summer 1989), pp. 3-18.
אין

Samuel Huntington, "No Exit: the Errors of Endism," *The National Interest* 17 (Fall 1989), pp. 3-11
אין

Francis Fukuyama responds to his critics, *The National Interest*, No. 18 (Winter 1989), pp. 21-28, 99-103.
אין

Francis Fukuyama, "Second Thoughts: The Last Man in a Bottle," *The National Interest* 56 (Summer 1999), pp. 16-33.
כתב עת אלקטרוני (PROQUEST)

עתיד המלחמה
 11. הפרדיגמה הקלאוזוביציית ומאתגריה

Handel, *Masters of War*, pp. 91-117.
 355.02 HAN (474445)

Marin Van Creveld, *The Transformation of War* (New York: The Free Press, 1991).
 355.020904 VAN-CRE (514961)

סמואל הנטינגטון, "התנגשות הציוויליזציות", תכלת 9 (2000), עמ' 129-157.
כתב עת באולם 4 וגם תדפיס 4415 (255841)

12. התנגשות הציוויליזציות: הנטינגטון ומבקריו
 הנטינגטון, "התנגשות הציוויליזציות."
כתב עת בספריית מדעי החברה וגם תדפיס 4415 (255841)

Fouad Ajami, "The Summoning," *Foreign Affairs*, Vol. 72, No. 4 (September/October 1993), pp. 2-10.
כתב עת בספרייה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

גישות פוסט-מודרניות
 13. קונסטרוקטיביזם

Ted Hopf, "The Promise of Constructivism in International Relations Theory," *International Security*, Vol. 23, NO. 1 (Summer 1998), pp. 171-200.
כתב עת בספרייה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Alexander Wendt, "Anarchy is What States Make of It," *International Organization*, Vol. 46, No. 2 (Spring 1992), pp. 391-425.
כתב עת בספרייה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני וגם תדפיס 6393 (427479)

Dale C. Copeland, "The Constructivist Challenge to Structural Realism," *International Security*, Vol. 25, No. 2 (Fall 2000), pp. 187-212.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

14. מלחמה וצבא פוסט-מודרניים

צירלס מוסקוס, "לקראת צבא פוסט-מודרני: תרבות דמוקרטית כרך 4-5 (2001), עמ' 213-232.

כתב עת בספריה למדעי החברה

15. מלחמה פוסט-הרואית

אדוארד נ' לוטוואק, אסטרטגיה של מלחמה ושלוש (תל-אביב: מערכות, 2002), עמ' 97-110.
שמור מדעי המדינה לפי לוט. אס. (529768)

16. מגדר ומלחמה: גולדשטיין ומבקריו

Matthew Evangelista, "Rough-and-Tumble World: Men Writing about Gender and War," *Perspectives*, Vol. 1, No. 2 (June 2003), pp. 327-34.

כתב עת בספריה לחינוך וגם תדפיס 9858 (593640)

Elisabeth Prugl, "Gender and War: Causes, Constructions, and Critique," *Ibid.*, pp. 335-42.

כתב עת בספריה לחינוך וגם תדפיס 9859 (593642)

Elisabeth Kier, "Uniform Justice: Assessing Women in Combat," *Ibid.*, pp. 343-7.

כתב עת בספריה לחינוך וגם תדפיס 9860 (593645)

17. נשים ומלחמה: ון קרפלד ומבקריו

Martin van Creveld, "Less than We Can Be: Men, Women and the Modern Military," *Journal of Strategic Studies*, Vol. 23, No. 4 (December 2000), pp. 1-20.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Azar Gat, "Female Participation in War: Bio-Cultural Interactions," *Ibid.*, pp. 21-31.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Caroline Kennedy-Pipe, "Women and the military," *Ibid.*, pp. 32-50.

כתב עת בספריה למדעי החברה

קונפליקטים בעלי עצימות נמוכה

18. האם לקונפליקט פנימי יש מאפיינים ייחודיים?

John Mueller, "The Banality of 'Ethnic War,'" *International Security*, Vol. 25, No. 1 (Summer 2000), pp. 42-70.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Anna Simons, John Mueller, Correspondence: "The Dynamics of Internal Conflict," *International Security*, Vol. 25, No. 4 (Spring 2001), pp. 187-92.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

19. חלוקה, הפרדה ויישוב סכסוכים אתניים

Chaim Kaufmann, "Possible and Impossible Solutions to Ethnic Civil Wars,"

International Security Vol. 20, No. 4, (Spring 1996), pp. 136-175.

כתב עת בספריה למדעי החברה

"When All Else Fails: Ethnic Population Transfers and Partitions in the Twentieth Century,"

International Security, Vol. 23, No. 2 (Fall 1998), pp. 120-56.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Nicholas Sambanis, "Partition as a Solution to Ethnic War: An Empirical Critique of the Theoretical Literature," *World Politics*, Vol. 52, No. 4 (July 2000), pp. 437-83.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

Alexander B. Downes, "The Holy Land Divided: Defending Partition as a Solution to Ethnic Wars," *Security Studies*, Vol. 10, No. 4 (Summer 2001), pp. 58-116.

כתב עת בספריה למדעי החברה

המהפיכה בענייני צבא (RMA)

20. חסידי המהפיכה ומתנגדיה

אליוט א' כהן, מיכאל ג' אייזנסטאדט, ואנדרו ג' בסביץ', סכינים, טנקים וטילים – המהפיכה הבטחונית הישראלית (רמת-גן: מרכז בס"א למחקרים אסטרטגיים, 1999), עמ' 3-14.

E355.033 כהן.סכ (411708)

Eliot A. Cohen, "A Revolution in Warfare," *Foreign Affairs*, Vol. 75, No. 3 (March/April 1996), pp. 37-54.

כתב עת בספריה למדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני תדפיס 7012 (428201)

Eliot A. Cohen, "Change and Transformation in Military Affairs," *Journal of Strategic Studies*, Vol. 27, No. 3 (September 2004), pp. 395-407.

כתב עת בספריה למדעי החברה

20. תיאוריה חדשה של מלחמה?

Lawrence Freedman, "A Theory of Battle or a Theory of War?" *Journal of Strategic Studies*, Vol. 28, No. 3 (June 2005), pp. 425-35.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Martin Van Creveld, "Less than Meets the Eye," *Journal of Strategic Studies*, Vol. 28, No. 3 (June 2005), pp. 449-52.

כתב עת בספריה למדעי החברה

Stephen Biddle, "Military Power: A Reply," *Journal of Strategic Studies*, Vol. 28, No. 3 (June 2005), pp. 453-69.

כתב עת בספריה למדעי החברה